

EMO'nun Haklılığı Kanıtlandı: SMM'DE ÖRNEK KARAR..

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU

Elektrik Mühendisleri Odası, Anayasa'nın 135. maddesinde tanımlanmış kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur ve kamu tüzel kişiliğine sahiptir. Gerek Anayasa'nın 135. maddesi, gerekse kuruluş yasası olan 6235 sayılı TMMOB Yasası'nın kendisine vermiş olduğu yetki, görev ve sorumlulukları yerine getirmek üzere, kurulduğu 1954 yılından bu yana faaliyet göstermektedir. Bu faaliyetlerin temel noktasını, kendisine bağlı olan mesleki alanlarda düzenlemeler yapmak, ilke ve kurallar geliştirmek, bu düzenlemelere uygun davranılmasının denetlenmesini sağlamak gibi konular oluşturmaktadır. Bu yetki ve sorumluluk, bütün meslek alanlarında var olan meslek kuruluşlarının tümüne, kendi alanlarına ilişkin olmak üzere ayrı ayrı tanınmıştır.

Elektrik Mühendisleri Odası, üyelerinin serbest çalışmalarını düzenlemek amacıyla, kendisine yasalarla verilmiş yetkiler çerçevesinde yönetmelikler çıkarmakta ve bu yönetmeliklerde yer alan hükümlere göre meslek alanında faaliyet gösterilmesini sağlamaktadır. Bunların

içerisinde, Serbest Müşavir Mühendis Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında belirlenen kurallar, Oda-üye ilişkisinin temellerini oluşturduğu gibi, mesleğe dışarıdan yapılacak müdahaleleri de engellemektedir. Elektrik Mühendisliği alanında yalnızca mühendislerin faaliyet göstermesi, örneğin fen adamlarının yetkilerini aşan işleri yapmalarının engellenmesi gibi, mesleğin ve meslektaşın genel yararlarını da koruyucu bu kurallar, ancak EMO tarafından belirlenip, uygulanabilecek nitelikte kurallardır.

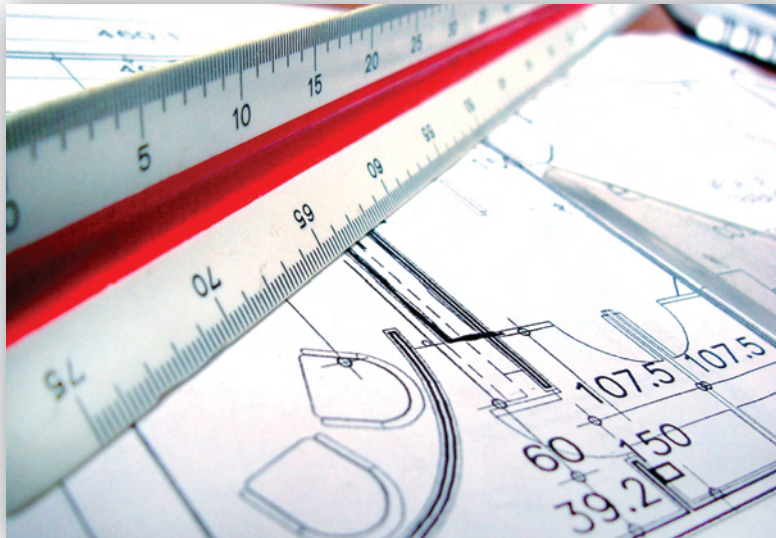
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 2004 yılında, EMO'nun bu yetki ve sorumluluklarına ağır darbe anlamına gelecek bir genelge yayımlamıştı. Bu genelgede, Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği kapsamındaki projeleri hazırlayan mühendislerin,

serbest çalıştıklarını kanıtlamaları için EMO'dan SMM Belgesi almalarına gerek bulunmadığı, Ticaret Odası'ndan faaliyet belgesi ya da vergi levhası ile bu durumun kanıtlanabileceği bildirilmişti. Nitekim genelgenin yayımlandığı tarihten bu yana, SMM Belgesi olmayan mühendisler tarafından hazırlanan projeler kabul edilmekteydi ve bu uygulama nedeniyle, elektrik projelerinin kimler tarafından hazırlandığı, bu temel mühendislik alanında kimlerin faaliyet gösterdiği, ilgili meslek kuruluşu olan EMO tarafından takip edilemiyordu.

Genelgenin mevcut mevzuat hükümlerine aykırı olması ve yasalarla EMO'ya verilmiş bir yetkinin hiç kullanılmaması ya da Ticaret ve Sanayi Odalarına devredilmesi anlamına gelen bu uygulamanın iptali için açılan dava sonuçlandı. İdari yargı organınca Enerji

Bakanlığı'nın bu şekilde bir kural oluşturamayacağı tespit edildi.

Anılan genelgede; "projei hazırlayan ve imzalayan mühendis ana sözleşmesinde proje ve/veya danışmanlık yapan bir Şirkette görevli ise o şirketin yetkili odalardan alacağı belge ile (Ticaret Odası, Sanayi Odası,

v.b.) Maliye Bakanlığı'ndan alacağı vergi levhası o şirketin ticaretle iştiğal ettiğini kanıtlayacaktır. Şirkette çalışan Elektrik Mühendisinin kendi elemanı olduğunu belirtir yazı ile mühendisin diploması gönderilirse yönetmelikte aranan şartlar sağlanmış olur. Serbest çalışan mühendisler için de aynı şartlar geçerlidir. Bunun dışında başka bir belge istenmesine gerek yoktur" denilmektedir.

Bilindiği gibi, Ticaret Odalarına ticaretle uğraşan kişiler (tacirler) üye olmakta ve bu odalar ticaretle uğraşanların uyacağı kuralları belirlemekte, sicillerini tutmaktadır. Mühendislik mesleği ise, tacirlikten uzak, toplumun mal ve can güvenliğini ilgilendiren ayrı bir disiplindir. Mühendislere asla ve asla tacir gözüyle bakılamaz, kendi meslek örgütlerinden kopartılarak başkaca örgütlere bağlanamaz.

Elektrik Mühendisleri Odası'nın kamu yararına çalışmaları, Enerji Bakanlığı'nın politikaları ile çoğunlukla uyumsuzdur. Bu nedenle Enerji Bakanlığı, EMO'nun etkinlik alanını kırmaya, yönetimlerini değiştirerek, kendi politikalarını alkışlayacak kişileri yönetime getirmeye çalışmaktadır. Bunu başaramadığı noktada, daha da öteye giderek, üyeleriyle olan bağlarını tamamen koparma uğraşı içerisine girmiştir. 2004 yılındaki genelge, 26 yıldır uygulana gelen bir Yönetmeliğin anlamını değiştirerek,

EMO'yu yok sayma, yetkilerini gasp etme girişiminin örneklerinden birini oluşturmaktaydı. Her şeyi özelleştiren siyasal iktidar, bu çabalara kamu yararı açısından karşı çıkan EMO'nun üyelerini kendisinden kopartarak, Ticaret Odalarına bağlamak gibi komik bir tutuma imza atmıştır. Bu adımda başarılı olmaları halinde, peşinden başkaca adımlar atacaklarını da her fırsatta ifade etmişlerdir. Enerji Bakanlığı, ülkenin enerji politikalarında başlıca kriz yaratıcı unsur konumundadır ve bu alanın toplum yararına düzenlenmesi için başta EMO olmak üzere tüm toplum kesimlerinin katkılarını alması gerekirken, Elektrik Mühendisliği gibi temel bir meslek disiplini kuralıştırmaya, kaosa sürüklemeye çalışmakta, enerji alanındaki krizi, meslek alanına da yaymaya kalkmaktadır. Bu süreç, Bakanlığın politikalarını benimseyen kimi bürokrat ve mühendislerin katkısıyla geliştirilmekte, MÜSİAD gibi siyasi iktidarla kol kola örgütlerin bünyelerinde olgunlaştırılarak geliştirilmektedir.

Enerji özelleştirmelerinde olduğu gibi, meslek alanında yaptığı bu kamu düzenini bozucu adım, yargı duvarına çarpmıştır. Ankara 3. İdare Mahkemesi'nin vermiş olduğu karar, Bakanlığın bu yönde bir düzenleme yapamayacağını açıkça ortaya koymaktadır. Kararda bu durum şu şekilde değerlendirilmektedir:

"6235 sayılı Yasa ve ilgili yönetmelik hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, elektrik proje onayı için başvuran mühendislerin serbest çalıştığını kanıtlar nitelikte belgenin, elektrik mühendislerinin kayıtlı bulunduğu Elektrik Mühendisleri Odası'ndan alınan ve anılan yönetmelik hükümlerinde yer alan belge olması gerektiği açık olup davalı idare tarafından yapılan işlemin yönetmelikle aranan belgeyi dolayısıyla bu belgeyi tanzim eden kurumu değiştiren ve mevzuatta yer almayan bir belgeyle gerçekleştiren müracaatların da kabul edileceği yönünde düzenlemenin davacı meslek odasının faaliyet alanına ilişkin değişiklik getiren ve davacı meslek odasının üyeleri üzerinde denetim ve gözetim yetkisini kısıtlar nitelikte olduğu görüldüğünden dava konusu işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir."

Enerji Bakanlığı, başka pek çok örnekte olduğu gibi, EMO'nun yetki ve sorumluluk alanıyla uğraşmaktan, EMO'yu zaafa uğrattığı girişimlerde bulunmaktan vazgeçmelidir. Bunu başaramayacaklarını anlamalıdır. EMO, her zaman olduğu gibi, mühendislik mesleğinin, meslektaşlarının ve ülkenin yararına olan politikalarını, kendisine verilen yetki ve sorumlulukların bilinciyle savunmaya devam edecektir.

